LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Jn 6, 24-35

Évközi 18. vasárnap („B” év)

Aki bennem hisz, soha nem szomjazik

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”

(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Aki bennem hisz, soha nem szomjazik

Abban az időben amikor a nép nem találta Jézust, sem a tanítványait, bárkába szálltak, és elmentek Kafarnaumba, hogy megkeressék Jézust. Amikor a tó túlsó partján megtalálták, megkérdezték tőle: „Mester, mikor jöttél ide?"

„Bizony, bizony, mondom nektek – felelte Jézus –, nem azért kerestetek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok. Ne olyan eledelért fáradozzatok, amely megromlik, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, – őt ugyanis az Atya igazolta."

Erre megkérdezték tőle: „Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgot cselekedjünk?"

„Istennek az tetszik – válaszolta Jézus –, ha hisztek abban, akit küldött."

De ők így folytatták: „Hát te milyen csodajelet teszel, hogy lássuk és higgyünk neked? Mit tudsz tenni? Atyáink mannát ettek a pusztában, amint az Írás mondja: Égi kenyeret adott nekik enni."

Jézus erre így szólt: „Bizony, bizony, mondom nektek: Nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem Atyám adja nektek az igazi égi kenyeret. Mert az az Isten kenyere, aki alászállt az égből, és aki életet ad a világnak."

Erre így szóltak hozzá: „Urunk, add nekünk mindig ezt a kenyeret!"

„Én vagyok az élet kenyere – felelte Jézus. Aki hozzám jön, többé nem éhezik, és aki bennem hisz, soha nem szomjazik."

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοιάρια καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.

Amikor tehát látta a tömeg, hogy Jézus nincs ott és a tanítványai sem, beszáltak ők a csónakokba és elmentek Kafarnaumba keresve Jézust.

25 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας;

És megtalálva őt a tenger túlsó partján mondták neki: „Mester, mikor jöttél ide?"

26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε·

Felelt nekik Jézus és mondta: „Bizony, bizony mondom nektek, kerestek engem nem, mert láttatok jeleket, hanem mert ettetek a kenyerekből és jóllaktatok:

27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει, τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός.

Ne romlandó eledelért munkálkodjatok, hanem az örök életre megmaradó eledelért, amelyet az Emberfia fog adni nektek, őt ugyanis az Atya igazolta (lepecsételte), az Isten.

28 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ;

Mondták tehát neki: „Mit tegyünk, hogy munkálkodjuk az Isten cselekedeteit?"

29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

Felelt Jézus és mondta nekik: „Ez az Isten cselekedete: higgyetek abban, akit küldött ő."

30 εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ;

Mondták tehát neki: „Milyen jelet teszel te tehát, hogy lássuk és higgyünk benned? Mit munkálkodsz?

31 οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον·Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.

Az atyáink a mannát ették a pusztában, ahogy meg volt írva: »Kenyeret az égből adott nekik enni.«"

32 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν·

Mondta tehát nekik Jézus: „Bizony, bizony mondom nektek, nem Mózes adta nektek a kenyeret az égből, hanem az Atyám adta neketek az igazi kenyeret az égből:

33 ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.

Ugyanis az Isten kenyere az, amely leszáll az égből és életet ad a világnak."

34 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

Mondták tehát neki: „Uram, mindig add nekünk ezt a kenyeret!"

35 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσει πώποτε.

Mondta nekik Jézus: „Én vagyok az élet kenyere: aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki hisz bennem, nem fog megszomjazni soha többé."

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA
Szent István Társulat fordítása
Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása
Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás
Károli Gáspár revideált fordítása
Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

24 CUM ERGO VIDISSET TURBA QUIA IESUS NON ESSET IBI NEQUE DISCIPULI EIUS, ASCENDERUNT IPSI NAVICULAS ET VENERUNT CAPHARNAUM QUAERENTES IESUM.

24 Amikor a nép látta, hogy Jézus nincs ott, s tanítványai sem, bárkába szálltak és elmentek Kafarnaumba, hogy megkeressék Jézust.

24 Amikor tehát a sokaság meglátta, hogy nincs ott sem Jézus, sem a tanítványai, beszálltak a bárkákba, és Jézust keresve Kafarnaumba mentek.

24 *Mikor tehát a nép látta, hogy Jézus és tanítványai nincsenek ott, beszálltak a bárkákba és Kafarnaumba mentek, hogy megkeressék Jézust.*

24 *Mikor azért látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszállának ők is a hajókba, és elmenének Kapernaumba, keresvén Jézust.*

24 Amikor tehát látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszálltak a bárkákba, elmentek Kafarnaumba, és keresték Jézust.

25 ET CUM INVENISSENT EUM TRANS MARE, DIXERUNT EI: "RABBI, QUANDO HUC VENISTI?".

25 Amikor a tó túlsó partján megtalálták, megkérdezték tőle: "Mester, hogy kerültél ide?"

25 Amikor megtalálták őt a tengeren túl, azt mondták neki: »Rabbi, mikor jöttél ide?«

[25] *Mikor megtalálták a tó másik partján, megkérdezték: „Mester, mikor jöttél ide?"*

[25] *És megtalálván őt a tengeren túl, mondának néki: Mester, mikor jöttél ide?*

[25] Amikor megtalálták a tenger túlsó partján, megkérdezték tőle: – Rabbi, mikor jöttél ide?

[26] RESPONDIT EIS IESUS ET DIXIT: "AMEN, AMEN DICO VOBIS: QUAERITIS ME, NON QUIA VIDISTIS SIGNA, SED QUIA MANDUCASTIS EX PANIBUS ET SATURATI ESTIS.

[26] "Bizony, bizony mondom nektek - felelte Jézus -: Nem azért kerestek, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok.

[26] Jézus azt felelte: »Bizony, bizony mondom nektek: Kerestek engem, de nem azért, mert csodajeleket láttatok, hanem mert ettetek a kenyerekből és jóllaktatok.

[26] *Jézus így válaszolt: „Bizony, bizony mondom nektek: kerestek engem, de nem azért, mert csodát láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok.*

[26] *Felele nékik Jézus és monda: Bizony, bizony mondom néktek: nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyerekből, és jóllaktatok.*

[26] Jézus ezt válaszolta nekik: – Bizony, bizony, mondom nektek, nem azért kerestek, mert jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek a kenyerekből, és jóllaktatok.

[27] OPERAMINI NON CIBUM, QUI PERIT, SED CIBUM, QUI PERMANET IN VITAM AETERNAM, QUEM FILIUS HOMINIS VOBIS DABIT; HUNC ENIM PATER SIGNAVIT DEUS!".

[27] De ne romlandó eledelért fáradozzatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre. Ezt az Emberfia adja nektek, aki mellett maga az Atya tett tanúságot."

[27] Ne azért az eledelért fáradozzatok, amely veszendő, hanem azért az eledelért, amely megmarad az örök életre, amelyet majd az Emberfia ad nektek. Őt ugyanis az Atyaisten jelölte meg.«

[27] *Ne fáradozzatok veszendő eledelért, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre, amit az Emberfia ad majd nektek: őt igazolja az Atyaisten."*

[27] *Munkálkodjatok ne az eledelért, a mely elvész, hanem az eledelért, a mely megmarad az örök életre, a melyet az embernek Fia ád majd néktek; mert őt az Atya pecsételte el, az Isten.*

[27] Ne veszendő táplálékért fáradozzatok, hanem azért a táplálékért, amelyik megmarad az örök életre, amelyet az Emberfia ad majd nektek, mert ő az, akit az Atya, Isten, pecséttel jelölt meg.

[28] DIXERUNT ERGO AD EUM: "QUID FACIEMUS, UT OPEREMUR OPERA DEI?".

[28] Erre megkérdezték tőle: "Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgot vigyünk végbe?"

[28] Erre azt kérdezték tőle: »Mit tegyünk, hogy Isten tetteit cselekedjük?«

[28] *Azok megkérdezték: „Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző dolgot cselekedjünk?"*

28 *Mondának azért néki: Mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük?*

28 Ekkor megkérdezték tőle: – Mit tegyünk, hogy Istennek tetsző munkát végezzünk?

29 RESPONDIT IESUS ET DIXIT EIS: "HOC EST OPUS DEI, UT CREDATIS IN EUM, QUEM MISIT ILLE".

29 "Az tetszik Istennek - válaszolta Jézus -, ha hisztek abban, akit küldött."

29 Jézus azt felelte: »Isten tette az, hogy higgyetek abban, akit ő küldött.«

29 *„Istennek tetsző cselekedet az, felelte Jézus, hogy higgyetek az ő küldöttjében."*

29 *Felele Jézus és monda nékik: Az az Isten dolga, hogy higyjetek abban, a kit ő küldött.*

29 Jézus ezt felelte nekik: – Az az Istennek tetsző munka, hogy higgyetek abban, akit ő küldött.

30 DIXERUNT ERGO EI: "QUOD ERGO TU FACIS SIGNUM, UT VIDEAMUS ET CREDAMUS TIBI? QUID OPERARIS?

30 De ők így folytatták: "Hadd lássuk, milyen csodajelet viszel végbe! Akkor majd hiszünk neked. Mit tudsz tenni?

30 Erre megkérdezték tőle: »Milyen jelet viszel végbe, hogy lássuk és higgyünk neked? Mit cselekszel?

30 *De ők tovább kérdezték: „Hadd lássuk, milyen csodát művelsz, hogy higgyünk neked? Mit teszel?*

30 *Mondának azért néki: Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higyjünk néked? Mit művelsz?*

30 Erre megkérdezték: – És te milyen jelet teszel, hogy miután láttuk, higgyünk neked? Mi a te műved?

31 PATRES NOSTRI MANNA MANDUCAVERUNT IN DESERTO, SICUT SCRIPTUM EST: "PANEM DE CAELO DEDIT EIS MANDUCARE"".

31 Atyáink mannát ettek a pusztában, amint az Írás mondja: Égi kenyeret adott nekik enni."

31 Atyáink mannát ettek a pusztában, amint írva van: 'A mennyből adott nekik kenyeret enni'«.

31 *Atyáink mannát ettek a pusztában, amint az Írás mondja: kenyeret adott nekik enni."*

31 *A mi atyáink a mannát ették a pusztában; a mint meg van írva: Mennyei kenyeret adott vala enniök.*

31 A mi atyáink a mannát ették a pusztában, ahogyan meg van írva: Mennyei kenyeret adott nekik enni.

32 DIXIT ERGO EIS IESUS: "AMEN, AMEN DICO VOBIS: NON MOYSES DEDIT VOBIS PANEM DE CAELO, SED PATER MEUS DAT VOBIS PANEM DE CAELO VERUM;

32 Jézus erre azt mondta: "Bizony, bizony mondom nektek: Nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret.

32 Jézus ezt válaszolta: »Bizony, bizony mondom nektek: Nem Mózes adott nektek mennyből való kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyből való kenyeret.

32 *Jézus így felelt: Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret a mennyből, hanem Atyám adja a mennyből az igazi kenyeret,*

32 *Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: nem Mózes adta néktek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd néktek az igazi mennyei kenyeret.*

32 Jézus így válaszolt nekik: – Bizony, bizony, mondom nektek, nem Mózes adta nektek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek a mennyei kenyeret, az igazit.

33 PANIS ENIM DEI EST, QUI DESCENDIT DE CAELO ET DAT VITAM MUNDO".

33 Mert az az Isten kenyere, aki alászáll a mennyből és életet ad a világnak."

33 Mert az Isten kenyere az, amely a mennyből szállott le, és életet ad a világnak.«

33 *mert az az Isten kenyere, ami leszállt a mennyből szállt le és életet ad a világnak."*

33 *Mert az az Istennek kenyere, a mely mennyből száll alá, és életet ád a világnak.*

33 Mert az Isten kenyere az, aki a mennyből száll le, és életet ad a világnak.

34 DIXERUNT ERGO AD EUM: "DOMINE, SEMPER DA NOBIS PANEM HUNC".

34 Erre így szóltak hozzá: "Urunk, adj nekünk mindig ebből a kenyérből!"

34 Ekkor azt mondták neki: »Uram, mindenkor add nekünk ezt a kenyeret!«

34 *„Uram, kiáltották, add nekünk mindig ezt a kenyeret!"*

34 *Mondának azért néki: Uram, mindenkor add nékünk ezt a kenyeret!*

34 – Urunk, add nekünk mindig ezt a kenyeret! – mondták neki.

35 DIXIT EIS IESUS: "EGO SUM PANIS VITAE. QUI VENIT AD ME, NON ESURIET; ET, QUI CREDIT IN ME, NON SITIET UMQUAM.

35 "Én vagyok az élet kenyere - felelte Jézus. - Aki hozzám jön, többé nem éhezik, s aki bennem hisz, nem szomjazik soha.

35 Jézus azt felelte nekik: »Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem fog éhezni, és aki bennem hisz, sohasem szomjazik meg.

35 *Jézus erre így szólt: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik többé soha.*

35 *Jézus pedig monda nékik: Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki hozzám jő, semmiképen meg nem éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha.*

35 Jézus ezt mondta nekik: – Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik meg többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik meg többé soha.

1.3. BEHATÁROLÁS

A csodálatos kenyér és halszaporításnak (Jn 6,1-15) és Jézus vízen való járásának (Jn 6,16-21) epizódjai után az evangélista Jézusnak az Élet kenyeréről mondott beszédét (Jn 6,26-58) fogalmazza meg egy rövid bevezetést követően (Jn 6,22-25). Tehát az általunk vizsgált evangéliumi szakasz Jézus eucharisztikus beszédének egy részlete (Jn 6,24-35).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

– Jézus az Emberfia, aki örök életre megmaradó eledelt ad a tanítványoknak (Jn 6,27). (Ez már finom utalás az Oltáriszentségre.)

– Jézus az Atya küldöttje. Az Atyaisten tanúskodik Fiáról. (Itt János a pecsételni kifejezést használja /Jn 6,27/, ami a hitelesítés szimbóluma volt.)

– Jézus Krisztusban az ószövetségi ígéretek, események beteljesedtek. A manna az Eucharisztia előképe volt (Kiv 16,4.15; Jn 6,31-32.35).

– Isten arra hív, hogy higgyünk az ő küldöttjében, vagyis Jézus Krisztusban (Jn 6,29).

– Jézus tudja egyedül betölteni az ember legmélyebb vágyait igazán. Mindezt az Úr nem valamit, hanem önmagát adva oda teszi meg (Jn 6,33.35).

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

Ῥαββί (hrabbi): Mester(em) (Jn 6,25)

János evangéliumában nyolcszor található meg ez a főnév. Egyszer Keresztelő Jánosra (Jn 3,26), a többi alkalommal pedig Jézusra vonatkozik. A szó tiszteletet, elismerést fejez ki, amivel a tanítómestert szólították meg. Így fordul az első két tanítvány Jézushoz, amikor megkérdezik tőle, hogy hol lakik (Jn 1,38). Nátánáel ezzel a megszólítással vezeti be hitvallását meglátva Jézusban nem csak a tanítót, hanem az Isten Fiát és Izrael királyát is (Jn 1,49). Hozzá hasonlóan Nikodémus is felismeri a Mesterben azt, hogy ő az Istentől jött (Jn 3,2). A tanítványok többször ezzel a megszólítással fordulnak Jézushoz, ami jelzi, hogy bensőséges és személyes kapcsolatban állnak vele (Jn 4,31; Jn 9,2; Jn 11,8). De a zsidók közül is egyesek így szólítják meg Jézust (Jn 6,25).

ἐργάζεσθε (*ergádzeszthe*): dolgozik, munkálkodik, tevékenykedik, tesz valamit, végez valamit (Jn 6,27-28.30)

Ez a kifejezés az esetek többségében Jézus beszédeiben hangzik el a János-evangéliumban. A szó nem csupán fizikai, hanem lelki, misztikus értelemben vett tevékenységet is jelöl. Aki az igazságot cselekszi, az a tetteit Istenben teszi (Jn 3,21). Az Atya és a Fiú is munkálkodik (Jn 5,17). A Mester felhívja a hallgatói figyelmét arra, hogy ne veszendő, hanem az örök életre megmaradó eledelért munkálkodjanak (Jn 6,27). Jézus annak a tetteit végzi, aki küldte őt, vagyis az Atyáét (Jn 9,4).

A zsidók közül egyesek pedig megkérdezik Jézust, hogy mit tegyenek, hogy Isten tetteit tudják ők is cselekedni (Jn 6,28), illetve, hogy maga a Mester mit tesz (Jn 6,30).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok János evangéliumán belül

Jn 1,51 Bizony, bizony, mondom nektek: Látni fogjátok, hogy megnyílik az ég, s az Isten angyalai föl- s leszállnak az Emberfia fölött.

Jn 2,18 A zsidók azonban szót emeltek, ezekkel a szavakkal fordultak hozzá: „Miféle csodajelet mutatsz, hogy ezt mered tenni?"

Jn 4,14 De aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, az nem szomjazik meg soha többé, mert a víz, amelyet én adok, örök életre szökellő vízforrás lesz benne.

Jn 4,15 Erre az asszony kérte: „Uram, adj nekem ilyen vizet, hogy ne szomjazzam többé, s ne kelljen idejárnom meríteni."

Jn 4,32 De ő azt felelte: „Van eledelem, csak nem tudtok róla."

Jn 6,50-58 Ez a mennyből alászállott kenyér, aki ebből eszik, nem hal meg. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért." Erre vita támadt a zsidók közt: „Hogy adhatja ez a testét eledelül?" Jézus ezt mondta rá: „Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérét, nem lesz élet bennetek. De aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete van, s feltámasztom az utolsó napon. A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik. Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él."

Szinoptikus párhuzamok

Mt 5,6 Boldogok, akik éhezik és szomjazzák az igazságot, mert majd eltelnek vele.

Mt 6,11 Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma

Mt 12,38 Ekkor néhány írástudó és farizeus így szólt hozzá: „Mester, jelet szeretnénk tőled látni.

Mt 16,1-4 Farizeusok és szadduceusok mentek hozzá, hogy próbára tegyék. Arra kérték, hogy mutasson nekik égi jelet. Ezt válaszolta nekik: „Este azt mondjátok, jó idő lesz, mert vöröslik az ég. Hajnalban meg: Ma zivatar lesz, mert az ég felhős és vörös. Az ég színéből tudtok következtetni, az idők jeleit meg nem tudjátok felismerni? A gonosz házasságtörő nemzedék jelet kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás jelét." Ezzel otthagyta őket és elment.

Mt 16,12 Akkor megértették, hogy nem a kenyér kovászától óvta őket, hanem a farizeusok tanításától.

Mk 1,37 Amikor megtalálták, ezt mondták neki: „Mindenki téged keres."

Mk 8,11 Farizeusok mentek hozzá, vitatkozni kezdtek vele, és égi jelet kértek tőle, hogy próbára tegyék.

Mk 15,32 A Krisztus, Izrael királya, szálljon le most a keresztről a szemünk láttára, s akkor hiszünk!

Lk 11,29-32 Amikor a nép köréje sereglett, elkezdett beszélni: „Ez a nemzedék gonosz nemzedék. Jelt kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás próféta jelét. Mert ahogy Jónás jel volt a niniveieknek, úgy lesz jel az Emberfia is e nemzedéknek. Dél királynője feltámad majd az ítéletkor e nemzedék tagjaival együtt, és elítéli őket. Mert eljött a föld széléről, hogy meghallgassa Salamon bölcsességét, s itt nagyobb van Salamonnál. A ninivei férfiak feltámadnak majd az ítéletkor e nemzedékkel együtt, és elítélik, mert ők bűnbánatot tartottak Jónás szavára, s itt nagyobb van Jónásnál."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 16,4.13-15 De az Úr így szólt Mózeshez: „Nézd, én kenyeret hullatok nektek az égből. A nép menjen ki, és gyűjtsön magának egy napra valót belőle. Így akarom próbára tenni, hogy parancsom szerint jár-e el." "Valóban, estére fürjcsapat jelent meg, és ellepte a tábort. Reggel pedig harmatozó felhő volt a tábor körül. Amikor a harmatozó felhő felszállt, a puszta talaján valami finom szemcsés dolog volt, olyan, mint a dér a földön. Izrael fiai észrevették és kérdezték egymást: mi ez? Nem tudták ugyanis, hogy mi az. Mózes így szólt hozzájuk: „Ez az a kenyér, amelyet az Úr ad nektek enni."

Kiv 16,20 De nem hallgattak Mózesre, és egyesek mégis eltették másnapra. Ez azonban tele lett féreggel és bűzlött, ezért Mózes megharagudott rájuk.

Szám 11,7-9 A manna olyan volt, mint a koriander magja, szemre meg mint a bdellium gyantája. Az emberek végigpásztázták (a környéket), összeszedegették, aztán megőrölték kézimalmon vagy összetörték mozsárban, megfőzték fazékban, s cipót sütöttek belőle; olyan ízű volt, mint az olajos kalács. Ha éjszaka harmat hullott, manna is hullott.

Zsolt 78,24 Mannát hullatott az égből eledelül, égi kenyeret adott nekik.

Zsolt 105,40 Áhítozásukra fürjeket küldött, és égi kenyérrel lakatta jól őket.

Sir 24,21 Aki megízlel, még jobban kíván, s aki iszik belőlem, még jobban szomjazik.

Iz 55,2 Miért költitek a pénzt arra, ami nem kenyér, és a keresetet arra, ami jól nem lakat? Hallgassatok ide, figyeljetek rám, akkor jót esztek, és kövér falatokban lesz részetek.

1Jn 3,23 Az az ő parancsa, hogy higgyünk Fiának, Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást parancsa szerint.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Ágoston: Látod, aki a hegyre menekült a tömeg elől, ismét ugyanazzal a tömeggel beszélget. (...) A titokzatos csodajel után szavaival fordul hozzájuk: akiknek a testét kenyérrel jóllakatta, azoknak lelkét is jól szeretné lakatni.

Ezen étel alatt önmagát érti, amint az a következőkből kitűnik. Azt akarja mondani: valami más miatt kerestek engem, keressetek inkább magam miatt! Hányan és hányan keresik Jézust csak azért, hogy átmeneti előnyöket kapjanak tőle. (...) Szinte nem is keresik Jézust Jézus kedvéért. (...)

Jézus nem azt válaszolja, hogy higgyenek annak, akit Isten küldött. Azt válaszolja, hogy higgyenek Őbenne. (...) A démonok is hittek neki, de nem benne. Mi hiszünk Pálnak, de nem Pálban. Hinni benne azt jelenti, hogy hittel szeretni, hűségesen közelíteni hozzá (...) és tagjává válni. Ez az a hit, amelyet Isten kér tőlünk, a hit, amely a szeretet által tevékeny.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

1333. A szentmise közepén a kenyér és a bor Krisztus szavai és a Szentlélek segítségül hívása által Krisztus testévé és vérévé válik. Parancsának megfelelően az Egyház az Ő dicsőséges eljöveteléig folytatja azt, amit az Úr szenvedése előestéjén tett: „Kezébe vette a kenyeret (...)" „Kezébe vette a borral telt kelyhet (...)." A kenyér és a bor titokzatos módon Krisztus testévé és vérévé válnak, ugyanakkor a teremtés jóságának jelei maradnak. A fölajánlásban hálát adunk a Teremtőnek a kenyérért és a borért, „az emberi munka" gyümölcséért, ami előbb a „föld gyümölcse" és a „szőlőtő termése", azaz a Teremtő adományai. Az Egyház Melkizedeknek, a királynak és papnak a gesztusában, amikor fölajánlotta „a kenyeret és bort" (Ter 14,18), saját fölajánlásának előképét látja.

1334. Az Ószövetségben a kenyeret és a bort a zsengeáldozatok között ajánlották föl a Teremtő iránti hála jeleként. Az Egyiptomból való kivonulás összefüggésében még egy új jelentéssel gyarapodtak. A kovásztalan kenyerek, melyeket Izrael népe minden évben a pászkaünnepen evett, az Egyiptomból való szabadító kivonulás sietségére emlékeztetnek; a pusztai manna állandóan Izrael emlékezetébe idézi, hogy Isten szavának kenyeréből él. Végül a mindennapi kenyér az Ígéret földjének gyümölcse, záloga annak, hogy Isten hűséges ígéreteihez. Az „áldás kelyhe" (1Kor 10,16) a zsidók húsvéti vacsorájának a végén a bor ünnepi örömához eszkatologikus jelentést kapcsol: Jeruzsálem messiási helyreállításának várását. Jézus úgy alapította meg Eucharisztiáját, hogy a kenyér és a kehely áldásának új és végleges értelmet adott.

1335. A kenyérszaporítás csodái, amikor az Úr áldást mondott, megtörte a kenyereket és tanítványai által szétosztotta a sokaság táplálékául, előképei az Ő egy eucharisztikus kenyere túláradó bőségének: a Kánában borrá változtatott víz jele már Jézus megdicsőülésének óráját hirdeti. Magát a beteljesedést nyilvánítja ki a menyegzői lakoma az Atya országában, ahol a hívők a Krisztus vérévé vált új bort fogják inni.

1336. Az Eucharisztia első bejelentése megosztotta a tanítványokat, miként a szenvedés bejelentése megbotránkoztatta őket: „Kemény beszéd ez! Ki hallgathatja?" (Jn 6,60). Az Eucharisztia és a kereszt a botrány sziklái. Egy és ugyanarról a misztériumról van szó, és mindig megoszlásra adnak alkalmat: „Ti is el akartok menni?" (Jn 6,67): az Úr e kérdése végig hangzik a századokon mint szeretetének meghívása annak fölfedezésére, hogy

egyedül Ő az, akinél „az örök élet igéi" vannak (Jn 6,68); és a hitben elfogadni Eucharisztiájának ajándékát azt jelenti, hogy Őt magát fogadjuk be.

1691. „Ismerd föl, ó keresztény ember, méltóságodat, s miután részesültél az isteni természetben, ne akarj visszatérni régi, alacsonyrendű életedhez. Emlékezz rá, hogy milyen Főhöz tartozol, milyen Test tagja lettél. Emlékezz rá, hogy kiragadtattál a sötétség hatalmából és átvitettél a világosságba és Isten országába."

1692. A Hiszekegy megvallotta azokat a nagy ajándékokat, melyekkel Isten elhalmozta az embert a teremtés művében s még inkább a megváltás és a megszentelés révén. Amit a hit megvall, a szentségek azt közlik: a keresztények „a szentségek által, melyek által újjászülettek", „Isten gyermekei lesznek" (1Jn 3,1), „az isteni természetben részesülnek" (2Pt 1,4). Fölismervén a hitben új méltóságukat, arra kaptak meghívást, hogy ezentúl Krisztus evangéliumához méltóan éljenek. A szentségek és az imádság révén megkapják Krisztus kegyelmét és Lelkének ajándékait, melyek képessé teszik őket erre az új életre.

1693. Jézus Krisztus mindig azt tette, ami az Atyának tetszett. Mindig tökéletes közösségben élt Vele. Ugyanígy tanítványai is arra kaptak meghívást, hogy az Atya szeme előtt éljenek, „aki a rejtekben is lát" (Mt 6,6), hogy tökéletesek legyenek, „amint a mennyei Atya tökéletes" (Mt 5,7).

1694. A keresztények a keresztség által Krisztusba testesülve „meghaltak a bűnnek, de élnek az Istennek Jézus Krisztusban", így részesülve a Feltámadott életében. Krisztust követve és Hozzá kapcsolódva a keresztények törekedhetnek arra, hogy Isten követői legyenek mint szeretett gyermekek, és a szeretetben járjanak, gondolataikat, szavaikat és cselekedeteiket úgy alakítván, hogy az az érzület legyen bennük, amely Krisztus Jézusban is volt, és követik az ő példáját.

1695. A keresztények, „miután megigazultak (...) az Úr Jézus Krisztus nevében és a mi Istenünk Lelkében" (1Kor 6,11), megszenteltek és meghívott szentek, „a Szentlélek temploma" (1Kor 6,19) lettek. A „Fiú Lelke" tanítja őket imádkozni az Atyához, és életükké válva cselekvésre indítja őket, hogy a Lélek gyümölcseit teremjék tevékeny szeretettel. A Szentlélek, gyógyítván a bűn sebeit, lelki átformálással belsőleg megújít, megvilágosít és megerősít, hogy mint „a világosság fiai" (Ef 5,8) „minden jóságban, igazságosságban és igazságban" (5,9) éljünk.

1696. Krisztus útja „az életre vezet", a vele ellenkező út „a pusztulásba visz" (Mt 7,13). A két út evangéliumi példázata állandóan jelen van az Egyház katekézisében. Jelzi az erkölcsi döntések fontosságát üdvösségünk szempontjából. „Két út van: egyik az életé, másik a halálé; de a két út között igen nagy különbség van."

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA EVANGELIUM VITAE KEZDETŰ ENCIKLKÁJA

37. Az élet, amit Isten Fia adni jött az embereknek, nem korlátozódik a földi élet idejére. Az élet, mely öröktől fogva „benne van" és „az emberek világossága" (Jn 1,4), *Istentől született lét és a részesedés szeretetének teljességében*: „Akik pedig befogadták Őt,

azoknak hatalmat adott, hogy Isten fiaivá legyenek: azoknak, akik hisznek az Ő nevében, akik nem vérből, nem is a test ösztönéből, nem is a férfi akaratából, hanem Istenből születtek." (Jn 1,12-13)

Jézus ezt az életet, melynek ajándékozására jött, néha egyszerűen így nevezi: „az élet"; és az Istentől való születést úgy mutatja be, mint a szükséges föltételt ahhoz, hogy a cél, melyre Isten teremtette az embert, elérhető legyen: „Ha valaki nem születik újjá fölülről, nem láthatja meg Isten országát" (Jn 3,3). Ennek az életnek az ajándéka Jézus küldetésének sajátos tárgya: Ő az, „aki a mennyből szállott alá, és életet ad a világnak" (Jn 6,33), úgyhogy teljes igazsággal állíthatja: „Ha valaki engem követ... övé lesz az élet világossága" (Jn 8,12).

Máskor Jézus „örök életről" beszél, s e kifejezésben az *örök* jelző nem egyszerűen időfölötti távlatot jelent. Az élet, melyet Jézus ígér és ajándékoz, „örök", mert az „Örökkévaló" életében való részesedés teljességét jelenti. Aki hisz Jézusban és közösségre lép vele, annak örök élete van (vö. Jn 3,15; Jn 6,40), mert tőle hallja azokat a szavakat, melyek kinyilatkoztatják és létébe árasztják az élet teljességét; ezek „az örök élet igéi", melyeket Péter ismert föl a maga hitvallásában: „Uram, kihez menjünk? Az örök élet igéi nálad vannak; s mi hittünk és megismertük, hogy te vagy az Isten Szentje." (Jn 6,68-69) Hogy az örök élet miben áll, azt maga Jézus magyarázza meg, amikor főpapi imájában az Atyához fordul: „Az örök élet pedig az, hogy megismerjenek Téged, az egyedül igaz Istent és akit küldtél, Jézus Krisztust." (Jn 17,3) Megismerni Istent és az Ő Fiát, azt jelenti, hogy az ember befogadja saját életébe az Atya, a Fiú és a Szentlélek szeretetközösségének misztériumát, s így élete *az isteni életben való részesedés által már most* kitárul az örök életre.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA ECCLESIA DE EUCHARISTIA KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

14. Krisztus Húsvétja a szenvedéssel és halállal együtt magában foglalja az ő föltámadását is.

Erre emlékeztet a hívő nép akklamációja a konszekráció után: „Hittel valljuk föltámadásodat". Az eucharisztikus áldozat ugyanis nemcsak az Üdvözítő halálának és föltámadásának misztériumát jeleníti meg, hanem a föltámadás misztériumát is, ami megkoronázza az áldozatot. Csak az élő és föltámadott Krisztus lehet az Eucharisztiában „az élet kenyere" (Jn 6,35.48), az élő kenyér" (Jn 6,51). Szent Ambrus úgy beszélt erről az újonnan megkereszteltelteknek, mint a föltámadásnak saját életükben való megvalósulásáról: „Ha Krisztus számodra a mai nap, akkor ő minden nap teérted támad föl". Alexandriai Szent Cirill pedig azt hangsúlyozta, hogy a szent misztériumokban való részesedés „igaz megvallása és emlékezete annak, hogy az Úr meghalt és föltámadott értünk és a mi üdvösségünkért."

XVI. BENEDEK PÁPA DEUS CARITAS EST KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

13. Az önátadás ezen aktusát Jézus maradandóan jelenvalóvá tette azzal, hogy megalapította az Eucharisztiát az utolsó vacsorán. Elővételezte halálát és föltámadását, amikor abban az órában a kenyérben és a borban önmagát, a testét és a vérét adta tanítványainak mint az új mannát (vö. Jn 6,31-33). Amennyiben az antik világ arról

álmodott, hogy az ember tulajdonképpeni tápláléka – az, amiből emberként él – végső soron a Logosz, az örökkévaló értelem: ez a Logosz most valóban eledelünkké vált – mint szeretet. Az Eucharisztia egyesít bennünket Jézus önátadásának aktusával. Mi nemcsak statikusan fogadjuk be a megtestesült Logoszt, hanem részeseivé válunk önátadása dinamikájának. Az Isten és Izrael közötti házasság képe korábban elgondolhatatlan módon valóra vált: az Istennel való szembenállásból a Jézus önátadásával való közösség, az Ő testének és vérének közössége által egyesülés lesz: a szentség „misztikája", mely Istennek felénk való lehajlásán nyugszik, de továbbhalad és magasabbra vezet, mint ahova az ember bármilyen misztikus fölemelkedése fölérhetne.

XVI. BENEDEK PÁPA SACRAMENTUM CARITATIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

Az Egyház eucharisztikus hite

6. „Íme, hitünk szent titka!" E kiáltással, mely közvetlenül a konszekráció szavai után hangzik el, a pap kihirdeti az ünnepelt misztériumot, és kifejezi csodálatát a kenyérnek az Úr Jézus testévé és a bornak az Ő vérévé történt lényegi átváltozása miatt, mely minden emberi megértést felülmúló valóság. Valóban, az Eucharisztia kiváltképpen „hitünk misztériuma":

„hitünk összefoglalása és lényege". Az Egyház hite lényege szerint eucharisztikus hit, és egész különlegesen az Eucharisztia asztaláról táplálkozik. A hit és a szentségek az egyházi élet két egymást kiegészítő összetevője. Az Isten Igéje hirdetése által fölébresztett hit a föltámadott Úrral való, a Szentségekben megvalósuló kegyelmi találkozásból táplálkozik és növekszik: „A hit fejeződik ki a szertartásban, és a szertartás erősíti és bátorítja a hitet." Ezért az Oltáriszentség mindig az Egyház életének középpontja; „az Eucharisztiának köszönhetően az Egyház mindig újjászületik!" Minél elevenebb Isten népében az eucharisztikus hit, annál mélyebb a részesedése az egyházi életben, meggyőződéses ragaszkodása által ahhoz a küldetéshez, melyet Krisztus tanítványaira bízott. Ennek tanúja magának az Egyháznak a története. Bizonyos formában minden nagy megújulás annak a hitnek új fölfedezéséhez kötődik, hogy az Úr az Eucharisztiában jelen van népe között.

34. A Püspöki Szinódus sokat foglalkozott az eucharisztikus hit és ünneplés benső kapcsolatával, kiemelte a lex orandi és a lex credendi közötti összefüggést, és hangsúlyozta a liturgikus cselekmény elsőbbségét. Az Eucharisztiát mint a hit hitelesen ünnepelt misztériumát annak világos tudatában kell megélni, hogy a hívő megértés (intellectus fidei) alapjában mindig kapcsolatban van az Egyház liturgikus cselekményével. E témakörben a teológiai reflexió soha nem szakadhat el a Krisztus által alapított szentségi rendtől. Másrészt a liturgikus cselekményt nem szabad csak úgy általában tekinteni, elszakítva a hit misztériumától. A mi hitünk és az eucharisztikus liturgia forrása ugyanis egy és ugyanaz az esemény: az ajándék, melyben Krisztus önmagát adta a húsvéti misztériumban.

7. Az eucharisztikus hit legfontosabb tartalma magának Istennek a misztériuma, a szentháromságos szeretet. Jézusnak Nikodémussal folytatott beszélgetésében találunk egy idevonatkozó megvilágosító kijelentést: „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen. Mert Isten nem azért

küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ" (Jn 3,16-17). E szavak megmutatják Isten ajándékának legmélyebb gyökerét. Jézus az Eucharisztiában nem „valamit" ad, hanem önmagát adja; a tulajdon testét ajánlja föl és a tulajdon vérét ontja. Így ajándékozza saját létének teljességét, kinyilatkoztatva ennek a szeretetnek ősforrását. Ő az örök Fiú, akit az Atya odaadott értünk. Az evangéliumban azt is halljuk, hogy Jézus, miután az öt kenyér és két hal megszaporításával jóllakatta a sokaságot, azoknak, akik egészen a kafarnaumi zsinagógáig követték őt, mondja: „Az én Atyám adja nektek az igazi kenyeret az égből; Isten kenyere az, aki leszállott az égből és életet ad a világnak" (Jn 6,32-33), és a végén önmagát, a saját testét és vérét azonosítja ezzel a kenyérrel: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért" (Jn 6,51). Jézus így az élet kenyerének nyilatkoztatja ki magát, akit az örök Atya ajándékoz az embereknek.

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

54. Amit általában mondunk a Szó és a Szentségek kapcsolatáról, az még mélyebben érvényes, amikor az Eucharisztia ünnepléséről beszélünk. A Szó és az Eucharisztia bensőséges egysége a szentírási tanúságtételben gyökerezik (vö. Jn 6; Lk 24.), ami mellett tanúskodnak az egyházatyák, s amit újra megerősített a II. Vatikáni Zsinat. Ezzel kapcsolatban először Jézus nagy beszédére gondolunk, melyet a kafarnaumi zsinagógában az élet kenyeréről mondott el (vö. Jn 6,22-69), s melynek hátterében Mózes és Jézus alakja áll: Mózes, aki szemtől szemben beszélt Istennel (vö. Kiv 33,11), és Jézus, aki kinyilatkoztatta Istent (Jn 1,18). A kenyérről szóló beszéd ugyanis hivatkozik Isten ajándákára, melyet Mózes nyert népe számára a mannával a pusztában, ami valójában a Tóra volt, Isten éltető Szava (vö. Zsolt 119; Péld 9,5). Jézus a maga személyében beteljesíti ezt az ősi előképet: „Isten kenyere az, aki alászáll az égből, és életet ad a világnak (...), én vagyok az Élet Kenyere (Jn 6,33-35). „Itt a törvény személlyé vált. A Jézussal való találkozásban, mondhatjuk, magával az élő Istennel táplálkozunk, valóban az »égi kenyeret« esszük." A kafarnaumi beszé-ben János prológusa elmélyül: ha ott Isten Logosza testté lett, itt ez a test a világ életéért adott kenyérré válik (Jn 6,51), utalva arra az ajándékra, amellyé Jézus válik a kereszt misztériumában, s ezt megerősíti kijelentése a véréről, melyet italul adott (vö. Jn 6,53)- így az Eucharisztia misztériumában mutatkozik meg, hogy milyen az igazi manna, az igazi égi kenyér, Isten testté lett Logosza, aki önmagát adta értünk a húsvéti misztériumban.

Lukács elbeszélése az Emmauszi tanítványokról további reflexiót tesz lehetővé a Szó hallgatása és a kenyértörés kapcsolatáról (vö. Lk 24,13-35). Jézus a szombat utáni napon találkozott velük. Meghallgatta, amit csalódásukról elmondtak, és útitársul szegődve „elmagyarázta nekik az egész Szentírásban azt, ami róla szólt" (Lk 24,27). A két tanítvány ennek hatására más módon kezdi látni az írásokat ezzel a zarándokkal együtt, aki váratlanul oly érdeklődőnek mutatkozott az életük iránt. Ami azokban a napokban történt, most már nem kudarcnak, hanem beteljesedésnek és új kezdetnek látszik. Mindazonáltal ezek a szavak még nem elegendőek a két tanítványnak. Lukács elmondja, hogy a szemük csak akkor nyílt meg és csak akkor ismerték föl Jézust, amikor kezébe vette a kenyeret, elmondta az áldást, megtörte és odaadta nekik, de addig „a szemük fogva volt, hogy ne ismerjék fel őt" (Lk 24,16). Jézus jelenléte előbb a szavakkal, majd a kenyértörés

gesztusával tette lehetővé a tanítványok számára, hogy felismerjék őt. Ők pedig új formában érezhetik azt, amit előzőleg vele együtt éltek át: „Nemde lángolt a szívünk, miközben szólt hozzánk az úton és magyarázta az írásokat?" (Lk 24,32)

XVI. BENEDEK PÁPA PORTA FIDEI KEZDETŰ APOSTOLI LEVELE

3. Nem fogadhatjuk el, hogy a só ízét veszítse, sem azt, hogy véka alá rejtsük a világosságot (vö. Mt 5,13-16). A mai ember is érezheti annak szükségét, hogy a szamariai asszonyhoz hasonlóan menjen a kúthoz, hogy Jézust hallgassa, aki hív, hogy higgyünk benne és merítsünk a belőle fakadó élő vízből (vö. Jn 4,14). Újra föl kell fedeznünk, mit jelent táplálkozni Isten Igéjével, ahogyan azt az Egyház hűségesen ránk hagyományozta, és az Élet Kenyerével, ahogyan azt Ő adta át a tanítványainak (vö. Jn 6,51). Jézus tanítása ugyanis ma is ugyanolyan erővel visszhangzik: „Ne olyan eledelért fáradozzatok, amely elvész, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre" (Jn 6,27). A hallgatóság kérdése ma is ugyanaz: „Mit kell tennünk, hogy Istennek tetsző dolgot cselekedjünk?" (Jn 6,28.) Ismerjük Jézus válaszát: „Istennek tetsző cselekedet az, hogy higgyetek abban, akit ő küldött" (Jn 6,29). Tehát a Jézus Krisztusba vetett hit az az út, amelyen biztonságosan eljuthatunk az üdvösségre.

FERENC PÁPA: LUMEN FIDEI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

18. A teljességnek, amelyre Jézus viszi a hitet, van egy másik döntő vonása is. A hitben ugyanis Krisztus nemcsak az, akiben hiszünk, nemcsak Isten szeretetének legnagyobb megnyilvánulása, hanem az is, akivel egyesülünk, hogy hinni tudjunk. A hit nem pusztán Jézusra tekint, hanem Jézus szempontjából, az ő szemével lát: részesedés az ő látásmódjából. Az élet számos területén hagyatkozunk másokra, olyanokra, akik a dolgokat nálunk jobban ismerik. Megbízunk az építészben, aki megtervezi a házunkat, a gyógyszerészben, aki elkészíti orvosságunkat, az ügyvédben, aki a bíróság előtt megvéd bennünket. Így tehát arra is szükségünk van, aki megbízható és szakértő Isten dolgaiban. Az ő Fia, Jézus úgy mutatkozik meg, mint aki kinyilatkoztatja nekünk Istent (vö. Jn 1,18). Krisztus élete – ahogyan ismeri az Atyát, amilyen teljes kapcsolatban él vele – új teret nyit az emberi tapasztalat előtt, ahová be tudunk lépni. Szent János a „hinni" ige különféle jelentéseivel fejezte ki a Jézussal való személyes kapcsolat fontosságát hitünk számára. Az „elhinni, hogy" igaz, amit Jézus nekünk mond (vö. Jn 14,10; 20,31) mellett János használja a „hinni Jézusnak" és a „hinni Jézusban" kifejezéseket is. „Hiszünk Jézusnak", amikor elfogadjuk a szavát, az ő tanúságát, mert igazmondó (vö. Jn 6,30). „Hiszünk Jézusban", amikor személyesen befogadjuk életünkbe, és ráhagyatkozunk azáltal, hogy a szeretetben ragaszkodunk hozzá és követjük, végig az úton (vö. Jn 2,11; 6,47; 12,44).

Hogy megismerését, befogadását és követését lehetővé tegye számunkra, Isten Fia magára öltötte emberi testünket, s ezáltal a látás, amellyel az Atyát látja, emberivé is vált, egy az időben végigjárt úton. A keresztény hit az Ige megtestesülésébe és testi feltámadásába vetett hit; hit abban az Istenben, aki annyira közel jött hozzánk, hogy belépett a történelmünkbe. A hit Isten Fiában – aki a Názáreti Jézusban emberré lett – nem szakít el a valóságtól, hanem lehetővé teszi, hogy megértsük annak legmélyebb jelentését, felfedezzük, mennyire szereti Isten és szüntelenül maga felé irányítja ezt a

világot; ez vezeti a keresztény embert arra az elkötelezettségre, hogy elszántabban járja földi életének útját.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A gondviselő Istenbe vetett bizalom szólal meg mind a kezdőénekben, mind az első könyörgésben: „Istenem, jöjj segítségemre, Uram, siess, segíts meg engem! Segítőm és megmentőm te vagy, én Istenem, ne késlekedj!" (Zsolt 69,2.6), „Urunk, boldogan vallunk téged teremtő és gondviselő Istenünknek".

Az *olvasmányban* (Kiv 16,2-4.12-15) szintén Isten gondviseléséről és a mennyből hullatott kenyérről, a mannáról hallhatunk: „Ez az a kenyér, amelyet az Úr ad nektek enni." A *válaszos zsoltár* (Zsolt 77,3.4bc.23-24.25.54) is ehhez az elbeszéléshez kapcsolódik: „Mennyei kenyeret adott nékik az Úr. Parancsot adott a felhőknek odafönn, és az ég kapuit megnyitotta. Eledelül mannát hullatott, mennyei kenyeret adott nékik. Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nékik bőséggel". És ehhez kapcsolódóan megjegyzi a zsoltáros: „Hirdetjük a jövő nemzedéknek az Úr dicsőségét és erejét, a csodákat, amelyeket véghezvitt."

Isten szeretete, amely megmutatkozik az ő gondviselésében is, megújulásra és megtérésre hív, ahogy a *szentleckében olvassuk* (Ef 4,17.20-24): „ne éljetek úgy, mint a pogányok, akik hiábavalóságokon járatják az eszüket. Újuljatok meg lélekben és érzéseitekben. Öltsétek magatokra az új embert, aki az Istenhez hasonló, igaz és valóban szent teremtmény". Az *alleluja vers* (Mt 4,4b) Krisztus megkísértésének történetéből idézi az Úr szavait: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével is, mely Isten ajkáról való". Az *evangéliumi szakasz* (Jn 6,24-35) hangsúlyozza, hogy Jézus az Élet kenyere, aki önmagát odaajándékozva örök életet ad.

Az *egyetemes könyörgések* fókuszában döntően az Oltáriszentség témája áll, amely mint Krisztus Teste, a lelki táplálék forrása. „Könyörögjünk, testvéreim, az irgalmas Istenhez, aki Krisztus által táplálja éhező lelkünket!" (*papi bevezető*); „Add, Urunk, hogy mindig éhezzük és szomjazzuk a te igazságodat!" (*első könyörgés*); „Az Oltáriszentség gyakori vétele táplálja és erősítse a keresztény népet!" (*második fohász*); „A szenvedők vigasztalást, a bajbajutottak segítséget nyerjenek a szentáldozásból!" (*negyedik könyörgés*); „A szent Útravaló által megerősítve távozzunk a földi életből!"(*ötödik kérés*). A *harmadik fohászban* az üdvösség vágya kerül előtérbe: „A földi jólétért való küzdelem ne oltsa ki a népekben az örök üdvösség vágyát!". A *papi záró ima* hasonlóképp az örök életért fohászkodik: „Tekints irgalmas szemmel hozzád könyörgő népedre, és engedd úgy boldogulni a földön, hogy elnyerje az örök életet! Krisztus, a mi Urunk által".

A két *választható áldozási ének* közül az *első* (Bölcs 16,20) a mennyei kenyér kapcsán zengi az Úr dicséretét: „Mennyei kenyérrel tápláltál minket, Istenünk; minden gyönyörűség és minden íz édessége megvan benne". A *második* (Jn 6, 35) pedig az aktuális evangéliumi részlet szavait ismétli meg: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, többé nem éhezik, s aki bennem hisz, nem szomjazik soha". Az *áldozás utáni könyörgésben*

egyszerre jelenik meg a mennyei táplálék, a gondviselés, az örök élet és az örök megváltás gondolata: „Istenünk, mennyei eledellel tápláltad lelkünket. Oltalmazz minket állandó pártfogásoddal, hogy örök megváltásodra is méltók legyünk. Krisztus, a mi Urunk által".

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Áldom én az Urat (618)
http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/218/gr/809/aldom-en-az-urat-benedicam-dominum

Krisztus király, kérünk téged (318)
http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/137/h/447/krisztus-kiraly-kerunk-teged-rex-sanctorum-angelorum

GITÁROS ÉNEKEK

Csak vándorolunk az éjben (Taize)
https://www.youtube.com/watch?v=o-HVDUJzgc4

Hadd jöjjek én forrásodhoz
https://www.youtube.com/watch?v=t1JkDw1uubI

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Reményik Sándor: Csendes csodák

Ne várd, hogy a föld meghasadjon És
tűz nyelje el Sodomát.
A mindennap kicsiny csodái
Nagyobb és titkosabb csodák.

Tedd a kezed a szívedre, Hallgasd,
figyeld, hogy mit dobog, Ez a finom
kis kalapálás
Nem a legcsodásabb dolog?

Nézz a sötétkék végtelenbe, Nézd
a szürke kis ezüstpontokat: Nem
csoda-e, hogy árva lelked Feléjük
szárnyat bontogat?

Nézd, árnyékod, hogy fut előled,
Hogy nő, hogy törpül el veled.
Nem csoda ez? S hogy tükröződni Látod
a vízben az eget.

Ne várj nagy dolgot életedbe,
Kis hópelyhek az örömök,
Szitáló, halk szirom-csodák:
Rajtuk át Isten szól: jövök.

A drágakő

Egy indián bölcs asszony, amikor a hegyekben utazgatott, egy folyóban talált egy különösen értékes követ. Másnap találkozott egy másik utazóval, aki éhes volt, így hát a bölcs indián asszony kinyitotta a csomagját, és megosztotta ennivalóját a vándorral. Az éhes utas meglátta a drágakövet az indián asszonynál, és kérte őt, hogy adja neki. A nő habozás nélkül neki adta a követ. A vándor örvendezve jó szerencséjén továbbállt, hiszen tudta: a drágakő olyan értékes, hogy élete hátralévő részében nem kell többé szükséget szenvednie. Ám néhány nappal később a vándor visszatért az indián asszonyhoz, és visszaadta neki a követ. „Gondolkoztam…"– szólalt meg. „Jól tudom milyen értékes ez a kő, de visszaadom abban a reményben, hogy adhatsz nekem valamit, ami még értékesebb. Add nekem azt a valamit belőled, ami képessé tett arra, hogy nekem add a követ!"

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– Mit jelent számomra az Oltáriszentség?

– Milyen gyakran járulok szentáldozáshoz?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Urunk, Istenünk, add, hogy szent nevedet mindenkor tiszteljük és szeressük, mert gondviselő oltalmadat soha nem vonod meg azoktól, akiket állhatatos szeretetedre tanítasz. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy Szent Fiad Szavával és Testével táplálkozva mindig meg tudjam tenni a te akaratodat! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Aki bennem hisz, soha nem szomjazik (Jn 6,24-35)

(Forrás: Shutterstock)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy…

– Jézus Krisztus az Élet kenyere.

– ha hiszek Jézus Krisztusban és táplálkozom az ő Testével és Vérével, akkor eljutok az örök élet boldogságába!

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy…

– Jézust szemlélve törekedjem minden nap megújulni.

– iparkodjam magam is ajándékká válni mások számára.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 18. vasárnap („B” év)
Borítófotó © Shutterstock

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:
– liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
– a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
– latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
– további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Ágoston gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadása alapján Hegyi László fordította.
Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)
Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)
Reményik Sándor: Csendes csodák – https://www.istenesversek.hu/remenyik-sandor-csendes-csodak/
A drágakő – https://kozosgondolatok.wordpress.com/szep-gondolatok-gyujtemenye/tanmesek/

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzsenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021
7621 Pécs, Dóm tér 2.
E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu
Honlap: lectiodivina.hu